

dejo videli Vaša dobra dela in častili mojega očeta, ki je v nebesih? . . .

Ko v veži zunaj je;

Po prash vdari se;

Gospod sem jaz dan vsak,

Vaš mož pa siromak!

Vsevedež.

Rogoznica pri Ptuj. Kakor povsod tudi v naši občini je bilo ljudsko štetje, za katero je bil imenovan komisarjem Anton Plochl. Kakor je znano, je Plochl navdušen trdi Slovan. Kakor postava to velava, prišel nas je obiskat, da vse popiše, kar je v štetju določeno. Pa to je bila neokretna smola, ker v naši temni občini niso samo trdi Slovani, ampak tudi mirni Slovenci in Nemci. Zategadel se je Plochl hudo jezil, ako je moral katerega Nemca vpisati ter pravi: Jaz sem Slovan! in je jezno odšel. Mi delavci in drugi obsojamo tako obnašanje za nepravilno, ker bode Plochl za to delo gotovo dobro plačan. Po drugih naprednih občinah se je naznanilo, kdo to delo prevzame najceneje. Trdimo tedaj, da bode ta trdi Slovan tako plačan, da lahko vsakega brez vse jeze zapiše, pa če je Slovenec ali Nemec. Mi lahko rečemo, naj bo kak vsed, ali kot ljubitelji bližnjega obžalujemo Plochla vsled njegove sovražne jeze. Mi svetujemo Plochlu, da naj miruje in se poboljša, ker v naši občini je ocmilo neko čudovitna korešina, iz katere je že lepo deblo priraslo. To je toliko kakor „zora puca, bit čez dana“! To je, da nam nič ne dè, ali smo Slovenci ali Nemci, samo da je mir in ljubezen med nami. Mi prosto misleči se poslovimo ter tako počenjanje obžalujemo; smo dobre volje in imamo lepe šege in ko bomo prišli sedaj v predpustnem času skupaj pri kozarcu zlahatne kapljice, si bomo zapeli zdravilko: Solnce sijè, luč gori, tam na mizi, en glažek stoji, saj trink saj trink, saj vein, bolj boš ga pil, bolj boš fajn! . . . Živijo!

Mala nedelja pri Ljutomeru. Naša kmetijska podružnica je priredila v nedeljo 29. januarja t. l. gospodarski shod v solskem poslopju, na katerem je predaval g. Vičanski Škerlec od Velike nedelje. Kot stari kmetijski posestnik sem bil radoveden, kaj se bode razpravljalo od strani enega kmetovalca, kak je Vičanski Škerlec, o katerem sem že precej veliko bral v raznih časnikih in knjigah gospodarskih spisov. Udeležil sem se tega njegovega predavanja, ki je trajalo 2½ ure. Ko smo šli zborovalci domu, sem jih velikolišal, ki so pravili, da bi omenjenega Vičanskega Škerleca poslušali celi dan. Dragi bralci „Štajerca“, povem Vam, da še nismo doživeli pri Mali nedelji tako lepih naukov kot na tem skodu, kajti g. Škerlec nas je v prijaznih besedah podučil, tako rešimo živino pogina pri napenjanju s pomočjo požiralnikovh cevi in z Trokari, ki jih je imel seboj. Podučil nas je, kako visoke jasli morajo imeti naši teliči in nam pokazal svoj napajalnik za teleta. Ako kupujemo živino za vprego, na kaj se moramo ozirati posebno in kako se naj ravnamo pri prodaji. To je bilo velevažno. Kako naj pripravimo klajo svinjam, da iste ne kubamo v vodi, ampak jo z parom v przopariniku „Alfa“. Razkazal nam je tudi mlečne cevi, ki se rabijo, ako krava na en zizek ne molze in kako si lahko tu pomagamo. Pokazal nam je tudi zalivalnike za zalivanje živine in aparate za klistiranje; ravno tako tudi nožke za vkaplanje prašičev oz. merjascev in privave za na žilo puščat pri živini, s katerimi puščamo tudi nazavince konjem. Karabinere za hude bike goniti itd. Razstavil je tudi svoje posnemalnik ali „Separator“ in Pino (Butterfass) za pripravlanje putra, ter nam izračunal, koliko izgube imamo pri naši dosedajni molži, kar priznamo sedaj. Podučil nas je veliko pri živinoreji koristnega, kar še do sedaj nismo znali in to iz njegovih živinorejskih tečajev, kakor nam je povedal, za kar mu izrekamo posebno zahvalo. Veselo je bilo poslušati, ko je pohodil s svojimi besedami po mešetarjih ali prekupcih pri prodaji naše živine, ki polnijo svoje mošnje in takorekoč pijejo kri ubogega suhega kmeta. Velevažnega pomena za nas je tudi bilo, ko nam je povedal, kako naj spoštujemo svoje sosede in se ogibljemo tožb, pri katerih se vleče kmetu kožo čez ušesa. S tem je končal svoj izyrtsten govor. Priporočamo Vam, dragi kmetovalci, da se njegovih preda-

vanj udeležujete; g. Škerlec pa se še enkrat najprijaznejše zahvaljujemo za njegov trud, ter želimo, da bi ga še ljubi Bog ohranil zdravega na mnoge leta. I. M.

Iz Jesenic. Po dolgem spanju je vendar enkrat zaukazala naša visoka c. kr. vlada, da se razpiše nove volitve na Jesenicah. Dosedaj smo imeli tu absolutno gospodarstvo, gospodar je bil naš prej vse priljubljeni komisar žnidar Čebulj. Sedaj so sicer njegove slave dni samo še šteti. Za nove obč. volitve nam je že g. župnik Skubic v „Slovencu“ boj napovedal! No k sreči se mi ne bodedo z nobenim bojevali, naj se bije isti kateri ima čas in za to veselje! Nam je vse eno, ali je Pavel ali Peter na Jesenicah gospodar, slabije ne more biti, kakor je do sedaj bilo in ako tudi zadno jeseniško barabo „Ja“ za župana postavite! — Ljudsko štetje se je na Jesenicah mirno izvršilo; za števnege komisarja je bil g. Pongratz od vlade imenovan; ker je pa občina zelo velika je pomagal tudi Čebulj v Rovtih krave in vole šteti! Na snajdarjo je pa pozabil, ter je vsled tega jeseniški policaj moral letati po Jesenicah brez zimske suknje. Koroški in štajerski delavci v tovarni so vsi kot Slovenci vpisani! Levin Tschinkowitz, mislimo da ne bodeš nosil nemške zastave „Gesangs-Verein Stahl & Eisen“. To bi bilo tudi za to društvo sramota. Edina učiteljica gospodična Schittnik je imela korajžo se kot „Nemka“ vpisati. Obč. svetovalec Peter Rozman je pral „črnega zamorca“ ter ga je za to prav pošteno oštel župnik Skubič! — Ker dotični ni zamorec — še manj pa črni kakor je g. Skubič, se bode moral vsled tega še g. Skubič pred sodnijo zagovarjati! „Črni zamorec“ je bil naš števni komisar in ker tega pri njegovem poslu varuje državni zakon § 312 kaz. zak. se je stvar državnemu pravdniku odstopila! — Mogoče da mož vendar enkrat malo bolj previden postane!

Kmet in časopisje.

Brezdvomno ne stoji danes avstrijsko kmetijstvo več tako nesložno in brez varstva, kakor je bilo to še pred par leti. Može, ki so izpoznali bedo kmetov in prebivalstva na deželi sploh iz lastne izkušnje, ki so pridobili prepričanje o potrebi organizacije, so z uspehom na to delovali, da izgine brezbriznost iz vrst kmetov. Delovali so nato, da združijo kmete za gospodarsko-politični boj. Čeprav se doslej še ni posrečilo, da bi se to organizacijo tako izzidalo, kakor bi bilo to potrebno, je vendar razveseljivo, da je narejen tako lep začetek, da je že ta nepopolna, razmeroma slabotna organizacija pod ednakomernim vodstvom „Agrarne centrale“ na

Dunaju v važnih slučajih za kmete nevarno od ločitev prepreečila.

Zal da se je doslej v kmetijskih vrstah veliko premalo dejstvo vpoštevalo, da igra v gospodarskem, političnem in kulturnem življenju sedanosti časopisje najvažnejšo vlogo. Te okoliščine naj bi se nikdar iz očíj ne pustilo in ona že naj bi vsem kmetom zadostovala, da podpirajo z vsemi močmi svoje časopisje, da pa tudi z vsemi sredstvi nastopajo proti onim listom, ki so kmetom nasprotni ali sovražni.

Vsak stan ima tisto časopisje, katerega zasluzi. To je resnična beseda, katero mora tudi kmet vpoštevati, ako noče v vsiljenemu mu gospodarsko-političnemu boju podleči. Ako pride enkrat velika množica kmetov do izpoznanja, da zamore le močno in neodvisno kmetško časopisje zanje trajno in res z uspehom delovati, potem ne sme in ne bode zamudila, podpirati na vsak način svoje časopisje. Ako kmet to stori, potem zamore tudi njegovo časopisje zanj več storiti, ker ima v veliki množini prijateljev in odjemalcev potrebno pomoč. Kdor torej svoje časopisje podpira, ta nastopa obenem tudi za zahteve svojega stanu in svoje stranke, ta se sam podpira in skrbi za svoje otroke ter za deco svojih otrok.

S tem pa, da marsikateri kmet sovražno časopisje podpira, se poveča vpliv nasprotnika; temu je potem lažje, da pokaže ravno kmetu svojo moč. Mi smo morda zadnji, ki bi rekli da naj se sploh ne čita nasprotniških listov. Nasprotno! Mi pravimo, da naj vsakdo tudi sovražne liste bere, ker vemo gotovo, da je sodba, ki si jo človek sam napravi, veliko več vredna, kakor taka, ki se mu jo vsili; tudi vemo, da bode neodvisno kmetško časopisje končno zmogalo nad listi, ki so od strank ali vlade ali kmetu sovražnih gospodarskih skupin odvisni. Ali nepravilno je, da se mnogo kmetov v eni vasi na škodljive nasprotniške liste naroči.

Vse to naj bi kmeta k temu pripravilo, da podpira v prvi vrsti kmetom prijazno časopisje in da omeji kolikor mogoče denarno podpiranje nasprotniških listov. S tem bode napravil organizaciji, sebi in svojim stanovskim tovarišem uslugo, katere bogati sadovi gotovo ne izostanejo!

F. Berger.

Opomba uredništva: K temu članku, ki ga prinašajo nemški kmetški listi, omenimo brez vsake samohvale to-le: v slovenskem jeziku izhaja edino „Štajerca“, ki je popolnoma neodvisni, brezobzirni kmetški list. Vsi drugi slovenski listi so odvisni od vlade (kakor in p.

Enkrat meni, enkrat tebi!

Kakor znano, se je nakrat raznesla vest, da je Cook odkril severni pol zemlje. Kmalu potem pa je prišel Peary in rekel, da je Cook slepar in da je on (Peary) severni pol odkril. Pričela se je borba, v kateri sta drug drugemu dokazala, da njune trditve niso resnične. Naša slika kaže v karikaturi ta medsebojni boj. Krogla je globus (zemlja), na kateri se giblje dila (razsodišče). Ta dila pade nakrat in vrže na veliko veselje Pearyja Cooka na tla. Ali veselje še ni minulo, ko zdrsnè dila že nazaj in udari Pearyja po glavi. Smešnica je prav izborna.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
Zahtevajte
 povsod
„Štajerca“.
 XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

„Sloga“, ki jo plačuje c. kr. hofrat Ploj) ali od narodnih advokatov (kakor n. p. „Narodni list“ in „Korošec“) ali pa od kmetu do dna srca sovražnih klerikalcev (kakor n. p. „Slov. Gospodar“, „Straža“, „Slovenec“, „Mir“ itd.) „Štajerca“ pa nima nobenega komandanta; zato zagovarja tudi brez ozira na desno in levo ljudske koristi!

Feldcajgmajster Merkl †.

Naša slika kaže feldcajgmajstra pl. Merkl, ki je te dni umrl. Merkl je bil eden redkih Radetzkyjevih vete-

FZM. Rud. Frh. v. Merkl †

ranov. [V bitki pri Solferinu bil je smrtnonevarno ranjen. L. 1899 šel je kot feldcajgmajster v pokoj.]

Novice.

Oblasti v prevdarek! Znano je dejstvo, da se smejo pupilarni denarji le v hranilnicah (šparkasah) vlagati, nikdar pa ne v posojilnicah. Ta določba je v znanih vzrokih v temeljni in ni treba njeno opravičenost posebej dokazovati. Ali prvaški zagriženci se na to določbo prav malo ozirajo in nalagajo tudi pupilarne denarje v svojih posojilnicah. Prvaški jerob pride ednostavno sodnji in izroči tam vložilno knjižico prvaške posojilnice. Na ta način se prezira postav. Mnogo tega so tudi prvaški pisarji krivi, ki tako nepostavno postopanje dostikrat sami priporočajo ali celo izvršijo. V tem tiči pa v dika nevarnost za pupilarne denarje. Kajti ravno zadnji neverjetni polomi so najboljše pojasnilo, kakšni „red“ in kakšne „varnosti“ vladata v slovenskih posojilnicah. Opozarjamo torej sodnje in sploh merodajna oblastja na to preziranje postavnih določb. Pupilarni denarji so izročeni javni skrbi in se ne morejo porabiti v politične špekulacije strastnih strankarjev!

Kristus in duhovščina. Med ogrsko visoko duhovščino vlada hudo razburjenje vsled članka, ki ga je spisal škof dr. Prohazka v Stuhlweissenburgu proti cerkvenemu premoženju. Škof se je v članku odločno izjavil proti premoženskim manipulacijam duhovščine. Rekel je, da imajo tisti prav, ki zahtevajo razdelitev cerkvenega premoženja. Končno zahteva odločno, da se cerkveno premoženje za splošni blagor porabi. Omenimo še enkrat, da je to spisal katoliški škof! Obenem je objavil neki drugi duhovnik članek v slovaškem listu, v katerem je povedal, da je pokojni škof Szmeercsany zapustil 1 1/2 milijona kron premoženja. List vpraša, od

kje je škof to premoženje pridobil? Pač iz cerkvene lastnine? Na vaših pa stanuje Kristus v razpadlih kočah, katoliške šole se podirajo in kadar se denarja potrebuje, takrat se špekulira na žepu ljudstva. Škofje imajo stotisoče, visoki stolni duhovniki desetisoče, Jezusu pa ostanejo vinarji. Tako pišejo visoki duhovniki, ki resnično krščansko čutijo in mislijo, o cerkvenem premoženju. Tudi pri nas ni drugače. „Mrtva roka“ cerkvenega premoženja leži nedotaknjena, vbogo ljudstvo pa mora s svojim krvavo prisluženim denarjem cerkvene potrebščine plačevati!

Iz Spodnje-Štajerskega.

Proti žganjpitju imeli so preteklo nedeljo slovenski klerikali v minoritskem klostru v Ptujtu zborovanje, na katerem je razgrajal neki ljubljanski politični duhovnik poleg ptujskega kaplana Jagra in par enakih antialkoholikov. Natančnega poročila o temu smešnemu shodeku nimamo, kajti naši somišljeniki niso šnopsarji in se shoda vsled tega niso udeležili. Le Tebničmar je bil tam in ta poročila spodaj sam o doživljajih na zborovanju. Naše stališče je to-le: Klerikalcem se ne gre zato, da bi ljudje šnopsa ne pili; gre se jim le zato, da bi šnops slovenski narodnjaki prodajali. V najbolj klerikalnih krajeh je vendar največ pijancev! Sicer pa še nekaj: politikujoči duhovniki naj bi raje manj proti šnopsu pridigovali in lepše vzglede dajali. Ali dokler žarijo rdeči farovski nosovi po spodnjem Štajerskem, dokler so gotova župnišča prave beznice, toliko časa ne veruje ljudstvo pridigarjem. Kdor sam vino pije, ne sme vode pridigovati! Protialkoholno gibanje naj bi se začelo torej najprej v vrstah slovenske duhovščine!

Smrt ††† šnopsu!! Ves razburjen prišel je zadnji prijatelj Tebničmar k našemu uredniku v pisarno. „Ja, kaj pa ti je za Božjo voljo, dragi moj Tebničmar?“ — Pogledal je, kakor da bi mu kdo zadaj kol tiščal in odpiral usta, kakor riba na suhem: „Kaj mi je? To-le mi je“ — in vrgel je fraklec ob tla, da so črepine po celi sobi telele. Potem se je malo oddahnil in pričel pripovedovati: „Jaz bom odslej samo limonado pil. Jedel bom samo špinačo, kadil pa sploh ne bom, čeprav se vsaka konjska figa pozimi kadi.“ — Naš urednik je Tebničmarja posvaril, da naj se malo dostojneje obnaša, ker mi nismo navajeni klerikalnih šeg. In potem je Tebničmar nadaljeval: „Včeraj sem bil pri minoritih na shodu. Na shodu se je sklepalo, kako uničiti šnops. Bilo je precej ljudi. Večinoma sem videl debelotrebušne gospode v črnih suknh; že na nosu se jim je poznalo, da so antialkoholiki. Pili so kisel vodo, limonado, sifon in črno kavo. Enega sem celo opazil, da je jedel sladke koreninice; če se ne motim, bil je to minorit Vavpotič. Za predsednika shodu je bil izvoljen tisti šribar Leopold, ki je zadnjič v največjem snegu bosonog iz Ragoznice v Ptuj potoval. Zahvalil se je za čast in rekel: „Pijača je greh; prvič zato, ker je sploh greh; drugič zato, ker je Bog iz vode vino delal, ne pa slivovko; tretjič pa zato, ker pijani človek tudi pozimi lahko čevlje iz nog zgubi!“ Nato je podal šribar nekemu ljubljanskemu protialkoholiku besedo. Ta je rekel: „Slovenecv je le 1 1/2 milijona; ako bi Straschilla in Hutterja ne bilo, imeli bi jih že 10 milijonov. Terpentinj je na vsak način boljši nego šnops, kajti terpentina prodajajo tudi slovenski kramarji. Jaz pa tudi terpentina ne pijem, vi ga pa žiher. Najboljši pa je cviček s šampanjcem. Da ni treba mešati,

pili bodemo mi duhovniki šampanjca, vi kmetje ne pa pijte cviček...“ Neki debeli minorit jvornik tem besedam tako poskalo, da se je kaplaomjene Jager od samega luftdraka tako zavrtel, kakorjev. D mlin na veter. Ko se je privrtel do odra, pa je riti pričel Jager govoriti: „Boj šnopsu! Indijance s sleh zastrupili s šnopsom, zdaj hočejo pa še Slo Mest vence. Lažje pride kamela v nebesa, in bogatij vend skozi šivanko, kakor šnopsar v nebesa. Moha Po d med je bil sicer velik pijanec, ali Turkom jteri od prepevedal piti. Taki Mohamedi smo tudi mizanimi Sploh pa tudi dekleta nočejo puserlov, ki dišjojektov po šnopsu. Jaz vem; tako n. p. na Hajdinu“ — pisa tukaj je pričel zopet nekdo poskati in Jager ni zgol sfrčal iz odra. Medtem prične Slavinec govoritinja. Ta „Ako ljudje šnopsa ne pijejo, kako ga bom p pl. J jaz prodajal? Karih deset štamperlov ga pa lepo dr vsako jutro prodam. Ali ga naj zdaj sam sp moral jem?“ — In Mahorič mu je prikimal ter najem v rekel: „Je res, kadar nehajo pri meni hazardizila n rat, takrat ga radi malo pocuknejo. Vsaj zva zop šlofrunk pustite šnops!“ — V takih pogovornik osun se je shod nadaljeval. Naposled se je sprejelstrich sledeča rezolucija: 1. Šnops se ne sme piti; dozni, p voljen je le likér, rum, špirit, Florijan in tepsila z pentin. 2. Klerikalnim voditeljem, ki so taki „Jaz r trdnega prepričanja, da jih nič ne more omajitno b se dovoli tudi arak, viski, šampanjec in močal. Obe punč. 3. Zaradi slovsanske vzajemnosti se pripeper dr roča ruski vtuki. 4. Hofrata Ploja ne sme nikvsaker do spiti ali požreti, kër diši po brinjevcu. ga za Na podlagi teh sklepov se je shod zaključil. In so t zato kličem: „Boj šnopsu, boj, boj, boj!!!“ izvedb

Klerikalna požrešnost in posojilnice. Kler je bi kalni veleposestnik, gostilničar in bivši poštarin n Koser v sv. Lovrencu slov. gor. je bogatinn pop Vkljub temu kaže tudi ta možakar eno grdo je g sebičnost, ki jo opazujemo pri vseh klerikalnih pot Mož ima namreč dva sinova, ki študirata včati Gradcu. „Slov. narod“ pa poroča zdaj, da stosinca dobila ta dva sinova od neklerikalne slovenskesch“. posojilnice podpore po 30 kron. Poleg tega sta obre še fehtarila pri dijaškemu podpornemu društvo, in sta dobila več nakaznic za brezplačni obed čast Ta sramotni slučaj je iz raznih strani značilen Sv Prvič je javni škandal, da se Koser ne ženira a ser sprejemati miloščine, čeprav sedi sam na zaključni n denarja. Drugič je škandal, da fantička bogate n na ga Koserja odjesta revnim dijakom kosilo irtnikn podporo. Tretjič je škandal, da dijaško podro, s porno društvo, katerega sredstva so skupaj nartrnik fehtana, podpira bogate fantiče, medtem ko spre prošnje talentiranih revnih študentov odklonivaški Končno pa je škandal, da neklerikalna sloven-ajo i ska posojilnica zapravlja svoj denar (torej denarajo i vložnikov in članov!) in daje bogatim fantomja. T nekaj „trinkgeld“ samo zato, ker se klerikalcev. Zd boji... Pač javni, grdi, le pri prvkih mo-sojiln goči škandal!

Spodnještajerske razmere pojasnil je v dr. libe žavnem zboru poslanec Wastian prav teme-odolj ljito. Iz njegovega zanimivega govora naj ome sme nimo sledeče točke: — Edino zaradi lakote po odv moči posameznih (prvaških) politikov, ki nimajocalni nobenega čuta za odgovornost, se žrtvuje bla-im c gor štajerske dežele. Obstrukcija v destiln želnem zboru ninič družega, nego sredstvo za narodnjasko pridobi vanje. Govornik nima ničesar proti temu, da se Verstovšek in Korošec temperamentno za svoj narod potegujeta. Ali vendar so meje, ki se jihka na ne sme prekoračiti. Posebno čudno je, ako izusti duhovnik (Korošec) besedo, da je šnops nemška kultura. Ako Verstovšek trdi, da se je Slovence na Štajerskem v deželnem zboru zanemarilo, potem je to iznajdba neumnih ali hudobnih ljudi. Govornik omeni, kako velike svote se je dalo kot brezobrestna posojila vinogradnikom, kaj se je za deželno kulturo na spodnjem Štajerskem vse dovolilo, nadalje kmetijsko šolo z velikanskimi izdatki itd. Ako bi slovensko ljudstvo ne bilo tako zaprto, bi bilo vladanju prvaških vodij kmalu konec. To dokazujejo že mnogobrojno obiskani shodi „Štajerčeve“ stranke v Ptujtu. Sv. L. nartu, Mariboru itd., na katerih se je postopanje prvaških hujskačev ojstro obsodilo. Pri ljudskemu šteju se je dokazalo, da slovenski duhovniki matrike ponarejajo. Iz Baumanna se napravi Paumana, iz Deutschmanna Tajčmana, iz Schönwetterja pa Saveda. Neki lazarist je v nenu Studencih pridigoval, da ima vsakdo veliki greh e po

Posl. Funke †.

Poročali smo že v zadnji številki „Štajerca“, da je umrl najstarejši poslanec avstrijske državne zbornice dr. Al. Funke. Danes prinašamo pokojnikovo sliko.

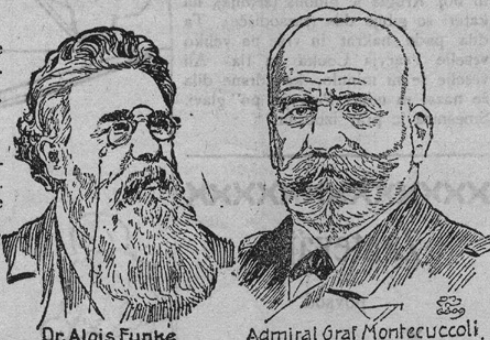
Grof Montecuccoli.

Naša slika kaže komandanta avstrijske vojne mornarice admirala Montecuccoli, ki je bil ravnokar v II. činovni razred povišan. Rojen je bil l. 1843 in se je odlikoval že v morskii bitki pri Lissi.

Ali si se že na

„Štajerca“

naročil? Ako ne, stori to takoj!

Dr. Alois Funke

Admiral Graf Montecuccoli.